

מי שאמר פרק רביעי נזיר

ל.

עין משפט גזר מצוה

כט א ב מו פ סח מהל
מזרות הל' ט"ו:

נוסחת הריב"ן

א] להדירו אביו: ב] קאים:
ג] במצוה דלא דיעין כו:
ד] איני: ה] אבא: ו] כב"י
ז] כמון כמון נליין: ז] ב'
ח] שערות ומנהגות אביו הוא
דפליגי: ט] קביל עליה
י] לחזור: יא] לחזור: יב] (הא
שמן) לחמל כב"י:
יג] כמון: יד] י"א:
טו] במצוה מפי המורה
ומלמא וכו' מיימי: טז] נדר
הוא: יז] מעות סתומים:
יח] ואין וי:

הגהות התוספות

1. ז"ל ומק"ל עז.
2. מיעוט ומנהג קמח אמר
לדע אס הביא ב' שערות,
3. ממחוק. 4. ז"ל נדרים
אשתכח. 5. ז"ל י"ג.
6. ז"ל היא אשתכח. 7. ז"ל
מיריס. 8. ז"ל ואס לא מו
במ"י. 9. ז"ל ואל"מ.

מוסף רש"י

האיש מגלה על נזירות
אביו. אס נדר אביו מנזרות
הקפיד קניטתו ומת ומה
זנו מיר, הן מגלה ביום
מלאת ומכיל קניטת
אביו (סוטה כג).
הלכה היא בבדי. הלכה
הנכונה ממני היא שכלות
מיר (שם כג).
הדרן ע"ך מי שאמר

פ"י הרא"ש (המשך)

שערות אליבא דר' היאך
יביא קניטתו נזיר דבהבאת
שערות פסק נזיר אביו
כדקתני בתוס' (ובמבטני)
פירי (לעיל) ושבביל עצמו
אזי הוה נזיר וא"כ הביא
סימנים בשעת התנאי.
אפי"ת שהיתה כוונתו
ראש"י יביא סימנים קודם
שישלם נזיר אביו שיהא
נזיר בשביל עצמו. מ"מ
לא משכחת לה שיהא ראו
לנזירות קרבנו בהשלמת
הנזיר אביו מיר. ודיחית
שמטעם (הרי טעו) תנאו
ויכל (להביא) (דפ"א)
קרבנותיו בהשלמת נזירות
אביו בלא שום ספק:
הנזיר אפי"ן בר יהודה
דאמר עד שיגיע לעונת
נדרים נחא. דאפי"ן אם
הגיע לעונת נדרים במצוי
ואביו נזיר והפריש אביו
ולהביא ב' שערות לא
חיישי' דבשנת י"ג היו קאי
(עדיין) ואפי"ן אם הביא ב'
שערות הוה (גדול) [קטן]
דשומא ניהו. וקשה לי
[תא] ר"י בר יהודה הוא
דאמר פרק יוצא הניץ
דמשנת י"ג ואיך אמר הביא
ב' שערות הוה גדול. ואיכא
למפרך כיון דמילתא דלא
שכיחא היא שביא סימנים
קודם שיהא בן י"ג לא
חיישינן שמא הביא. ה"ג
אביו נזיר ונזיר נזיר אביו
ואין האשה מגלחת על נזיר
אביו. כיצד מי שהיה הוא
מעות סתומים לנזירותו
לנדרה שאין הרי אלו יפלו
לנדרה שאין הרי אלו יפלו
על מעות אביו נזיר הוה לו מעות
סתומים ומת ואמר הבן הריני נזיר ע"מ שישאלה על מעות אביו וזהו שנגלה על מעות אביו: מאי טעמא מגלח על נזיר אביו
מאי שנא משאר קרבנות דאמר לעיל דקרבנו הוא יוצא ואינו יוצא בקרבן אביו: פשיטא מאי למימרא וכי' וכיון

ואמאי הא ברשותיה דאב קאים. [ואפי"ן] הוה גדול דקס"ד גדול
אני היינו גדול לענין נדרו נדר דהיינו (לענין) משהגיע
לעונת נדרים עדי' שיצא ב' שערות מני מדיר ליה ומנא קמא אמר
לידע אס הביא ב' שערות: אלא דלמרא אהא שצביל אבא אהא
שצביל עממי. כלומר לא קאמר לאס
קטן שאין נדרו נדר ואס גדול שנדרו
נדר אלא אס קטן אני שרשות אבי
עלי דהיינו עד הבאת שתי שערות
והאי דקאמר אס גדול י"א לא
גרסינן ליה או שמא ר"ל ואס גדול
שהצא שתי שערות וכרבי דלמרא
דמדיר זנו עד הבאת שתי שערות:
ה"ג אי איתיה ב' שערות מעיקרא
קאי (ברשותיה) בניזירות דידה ואי
בסוף קאי בניזירות דאביו כי איתיה
במיצעי מאי הניחא לרבי יוסי בר'
יהודה דאמר לעונת נדרים אלא לרבי
מאי ליבא תקנתא עד דיתבי דיליה
ויתבי דאביו. וכן הגיהו צפי'
קדמונים וה"פ רבינו חננאל אי איתיה
מעיקרא כלומר אס דקדוהי צלותא
שעה שצא לפני רבן גמליאל ציוס
שהדירו אביו ומללו לו ב' שערות
קאי צנדרים: ידיה ונדרו שצביל
עממו ולי' לצסוף כלומר עשאו שלא
נצדק צלותו היוס אס לא יצא שתי
שערות עד לצסוף ל' יוס דאשתכח:
דודאי אלו ל' יוס היו שצביל נדר אביו
אלא איתיה צמיעי כלומר נראו צו
סימנים מוך ל' היסוף יאל די מירות

צלותן שלשים יוס שהרי מירות אביו מתבטל (עדי) אחר הבאת
סימנים ואין יצא קרבנותיו לסוף שלשים יוס שהדירו אביו וליכא
למימרא דדעמו הרי שאלפי' יצא סימנים שלא יפסק מירות אביו מכל
מקום אינו ראוה להציא קרבן שצביל מירות אביו לצד אס שצביל
עממו כיון שלא פירש ואל"מ ואמאי לא פריך הכי [למתניתין] א] דהיאך
מדיר זנו צמיר כי מייטי צמיעי מאי וי"ל דמתני' איכא לאוקמי
בעדו בשנת י"ג דלף אס מציא אס שומא אצל אהא קא קשיא
ליה דקאי ליה אחר שנת י"ג שנה מדקמימי' לת"ק למיבדקה אס
הביא אס לאו דקודס לכן שומא אינון אי נמי יש לפרש דלמתני'
ליכא למיפסק דודאי צדקין צמלחת ימי מירותו ולי' מספקין ל'
אייתי סימנים צמיעי לא א] (נצדיקה) אצל אהא קשיא ליה דקאמר
ללא מטעמיה לצדקין דבלא צדיקה מיקון הבל צמלח דאס קטן אני
כאלו [לא] היה אס צדיקה צורך ולכן פריך דהא דודאי אי איתיה
צמיעי אינו מתוקן כלל: **ה"ה** לר' יוסי בר' יהודה דאמר עד
שיגיע לעונת נדרים. והוא עומד בשנת י"ג ליה למיחש דהוה שומא
וא"ת נחוש שמא צא לעונת נדרים צמיעי ואל"מ איך יאל צמירות
אביו לצד ל' יוס ופר"ת דעונת נדרים אינה סותרת דנהי דהאז אינו
יכול להדירו מנאן ואין מכל מקום היכא להדירו קודם לכן משום
עונת נדרים לא פקע חין דלא פני צ"ד ואמר אהא שצביל דאיש
דאורייתא פקע דלדכו ואל"מ נחוש לשערות צמיעי ג] י"ל דמייירי
תחילת י"ג דלכתי אי הוה ליה צמיעי ה"ל שומא בעלמא ואף
אס צא לכלל עונת נדרים צמלע מירות אין להקפיד לפירוש
רבינו תס דעונת נדרים אינה סותרת דנהי נמי דאין מדירו (אלא)
כשהגיע לעונת נדרים אכתי קאי צקטנותו וכל כונה דלא נדר
ציה הוה צנדר אביו וגם שמא לא יוכל למחות צמלע: אלא לרבי דלמרא
עד שיצא שתי שערות. והביאו לצדקו בשנת י"ד לידע אס הביא צמיעי
מאי: **ל"ב** ליבא תקנתא עד דיתבי דידה. פירוש שנת י"ג צמירות
ר' מניא דר' (ל') יוס אחר שהדירו אביו דלא מננה נפשא איכא
[שלשים] או לפני הבאת סימנים או אחר הבאת סימנים ועלתה לו
המירות אביו: **ה"ו** אשה מגלחת על נזירות אביו ואין אשה מגלחת
כילד מי שהיה הוא ואביו מיריס והפריש אביו מעות לנזירותו ומת
ר' יוסי אומר הרי אלו יפלו לנדרה ואיכו שמגלה על מירות אביו
הרי שהיה אביו מיר והוה לו מעות סתומין ומת ואמר הריני מיר
ע"מ שאגלה על מעות אביו: ה"ג צפירות קדמונים וצפירות רבינו צרוך וצהרעה ספרים היא' דהוא ואביו
מיר' מגלה על מעות אביו ואס ו] צמיע' אביו אינו מגלה: **מ"א** שעמא. אין אשה מגלחת על מעות אביו: צלא הלכה דיענין
לאין צת מגלחת ומלמי' הוצרך מילתא דר' יוחנן ואל"מ ה' הא דקאמר הש"ס מאי קושיא דהכא פשוט לן דצן ולא צת ואל"מ דר' יוחנן גופיה
אמרה כי הך דצפ' אלו מנליאות (צ"מ דף כה). וכמה אמר ר' יתחק קצ צארעצ אמנות: (וע"ע מוספס פסמים לג. ד"ה תמן וכו' ומה שגרסא סס):

אס

אלא חליצה דרבי (ה) כגון דלמרא אהא שצביל אבא אהא שצביל עממי:
אי אייתי ב' שערות מעיקרא. כלומר הניחא דמתלת מתני' כוונתיה
דרבי דלא מייחייב אלא צדא מירות אילו אייתי ב' שערות מקמי
אוהירו צוה: **קאים בניזירות דידה**. כדקאמר יהוה אס אני גדול
שהצמתי שתי שערות שאני נתפס
בצל אבא אהא שצביל עממי ולי'
אייתי שתי שערות לצסוף דהדירו
אביו וקאי בניזירות דאביו ולא חייל
עליה מירות דידה כלל דהא לא
קביל עליה מירות אלא אס אינו
נתפס שצביל אביו וכיון דעדיין לא
הציא ב' שערות חל עליה מירות
לצוה ולא חייל עליה מירות דידה
כלל: **ואי אייתי ג' צמלע**. (ט) לא
יענין אי צההיא שמתא דהדירו
אביו אייתי ב' שערות אלא מי
ניחא והא כיון דלמרא אהא שצביל
אבא אהא שצביל עממי אס זואינו
נתפס שצביל אביו ואפשר דקאים
צמיע' עשרה והגיע לעונת נדרים
ועדיין לא הציא ב' שערות וחל עליו
מירות שלו ומירות של אביו כילד
אתה פוטרו צמירות אחת והא
מייחייב למיקס צמירות על שלו ועל
של אביו: ה"ג הניחא לרבי יוסי
רבי יהודה דלמרא עד שיגיע לעונת
נדרים אלא לרבי דלמרא עד שיצא
ב' שערות מאי איכא למימרא אמרי
לרבי ליבא תקנתא עד דיוסי דידה
ויסיב דצוה. כלומר לר' יוסי דלמרא

דאין האז מדירו אלא עד שמגיע לעונת נדרים ניחא דלא חייל עליה
אלא מירות אחת אלא לרבי דלמרא עד שיצא ב' שערות אביו דלמרא
אהא שצביל אבא אהא שצביל עממי ושיהיה יכולין להזיר למאי לא
מייחייב צמתי מירות אמרי לרבי לית ליה תקנתא עד דעצד דיליה
ודצוה: ו] לישנא אחרתא] אלא לרבי דלמרא כו' הא צרשוסיה
דצוה קאים. כל זמן שלא הציא שתי שערות וצ' מירות קביל עליה
לחפילו רבי מודה דלכשהגיע לעונת נדרים מצי מיר עממו ואפי'
לא הציא שתי שערות (ט) וואהדירו צוה הוא דפליגי: ומשני
אלא דלמרא. בלשון זה אהא שצביל אבא כו' כלומר אי אבא מצי
(ט) להדירי אבא מיר צנדר אבא ואס לאו אהא מיר שצביל עממי
וכיון דלכו יוכל להדירו חד מירות קביל א] לחודה: אי אייתי ב'
שערות מעיקרא. קודם (ט) שהדירו אביו קאים בניזירות דיליה ולא
צמירות דאביו דיאל מרשות אביו: **ולכסוף**. לאחר שצא לצ"ד קאים
צמירות דאביו דהא יש לצביו רשות צו וכיון דמצי אביו להדירו לא
קביל עליה מירות דיליה: ואי דאייטי צמלע. וואחר שהדירו
אביו אי לא הוה ציה עד השתא א] הא השתא על כן צחחין ימנה
ב' מירות מספיקא דעלמא לא הוה ציה שתי שערות מעיקרא עד
השתא ומנאן נדרו שצביל אביו וכשצא לפני צ"ד ואמר אהא שצביל
עממי לוואה מיר נמי שצביל עממו דהא הביא ב' שערות צמיעי
ואי מייטי צמיעי מאי דודאי השתא אייתי ב' שערות
ומנאן דנדר אביו נדר ו] וכשצא לצ"ד ואמר נמי אהא שצביל
עממי הוה מיר צנדר דידה וימנה ב' מירות: **מ"ב** ה"ג צמיעי
האש מגלה על מירות אביו כו' כילד מי שהיה אביו מיר והפריש
מעות ו] על מירותו ומת ואמר הריני מיר ע"מ שאגלה על מעות אבא
אמר רבי יוסי הרי אלו יפלו לנדרה וואינו מגלה על מירות אביו
מי שהיה הוא ואביו מיריס והפריש מעות סתומין לנזירותו ומת
זהו שמגלה כו' **ג"ב** מ"ע. אין האשה מגלחת על מירות אביו:
הלכה היא צנויר. שהבן מגלה ואין לנו ללמוד הדין אלא מה
שמסורת הוא צדיקו צן ולא צת: **פשיטא**. שהבן מגלה ולא צת דאין
צת צמקום הבן כלום והלכה למה לי: **מהו דמימא יושין גמירי לה**.
שמגלחין על מירות האב ולא שגא צן לא שגא צת צמקום שאין צן:
קמ"ל

ע"מ שאגלה על מעות אביו: זהו שמגלה על מירות אביו: ה"ג צפירות קדמונים וצפירות רבינו צרוך וצהרעה ספרים היא' דהוא ואביו
מיר' מגלה על מעות אביו ואס ו] צמיע' אביו אינו מגלה: **מ"א** שעמא. אין אשה מגלחת על מעות אביו: צלא הלכה דיענין
לאין צת מגלחת ומלמי' הוצרך מילתא דר' יוחנן ואל"מ ה' הא דקאמר הש"ס מאי קושיא דהכא פשוט לן דצן ולא צת ואל"מ דר' יוחנן גופיה
אמרה כי הך דצפ' אלו מנליאות (צ"מ דף כה). וכמה אמר ר' יתחק קצ צארעצ אמנות: (וע"ע מוספס פסמים לג. ד"ה תמן וכו' ומה שגרסא סס):

א] על ל: ב] סוטה כג.,
ג] לעיל כה: ד] לקמן סא:
סוטה כג., א] נצטל
רש"י.

הגהות הריב"ן

(א) רש"י ד"ה אלא חליצה
דכ"ה הא דלמרא אהא כ"ל
הד"א עס ד"ה אי אייתי
ב' שערות מעיקרא דרבי
כלומר וכו' מקמי דהדירו
אביו דקאים צמירות וכו'
לצסוף דהדירו אביו קאי:
(ב) ד"ה ואי אייתי צמלע
דלא דיעין: (ג) ד"ה הכי
גרסינן וכו' דיליה דאביו
לשנא אחרתא אלא לרבי
וכי' ואהדירו דאביו הוא
דפליגי: (ד) ד"ה ומשני
וכי' מנא להדירי אהא
מיר בניזיר אבא וכו' דאביו
יכול להדירו וכו' וכו':
(ה) ד"ה אי אייתי וכו'
קודם שהדירו אביו וכו'
דמצי אביו להדירו לא:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה הניחא וכו'
דמייירי תחלת י"ג. י"ל
דנצדכו הקודם מנחו
דמכח ממני ליכא למיפסק
דאיכא לאוקמי בעדו בשנת
שתי שערות והיינו דכיל
ימי מירות קודם המתל
שנת י"ג דליכא שתי שיעי
צמלע ומפלא מוקן לאש
אלה כמ' ולר"ת
לאוקמי תחלת י"ג דהיינו
יוס א קודם מתל שנת
י"ג ולמולא סתם לאש
כיון דלכו מפקס ולי'
השערות הא יהיה שומא:

הגהות מהר"ב

רנשבורג
[א] תר"ה ה"ג וכו' וא"ת
ואמאי לא פריך הכי למתי
דלחך. ממקן תיבת דלחך
ג' וצ' דהאל: [ב] בא"ד
אייתי סימנים צמיעי לא
נצדיק. תיבת נצדיק
מנחק. וצ' קניטת. אצל
ההכא לא נצדיק ליכא
דהא אינו נצדיק להקריב
קניטתו. ר"ב צ"ח:
ג] ד"ה הניחא וכו'
לשערות צמיעי. וכו'
הה"ה כ"ל א"מ:
ד] ד"ה לרבי וכו' ר"ב שנת
ל'. ממקן ל' וצ' שנת
כ"ל א"מ: [ח] בא"ד
ועלנה לו מירות או מירות
אביו צ"ל: ו] ד"ה אביו
וכי' ואס אינו צמיי אביו
כ"ל א"מ:

פ"י הרא"ש

הא ברשותיה דאביו [קאי]
דסי' דלר' נמי קטן גדול
לענין נדרים קאמר ולהכי
פריך אפי' הניץ לעונת
נדרים ברשות אביו קאי.
ומשני דאליבא דר' לאו
קטן גדול לענין נדרים
קאמר אלא קטן גדול
ממש בהבאת שערות.
והיינו אס בשביל אבא
כגון שלא הבאתו ב'
שערות אהיה בשביל אבא.
ואם לאו שהבאתו ב'
שערות אהא בשביל עצמי.
ומילתא דמימא הוה דר'
הוי פ"י אלא דתלמודא
שקיל וכו' לפי דבריו
משום דבעי לאקשווי עליה. אי איתיה ב' שערות.
שיבא קרבנותיו בשביל נזירותו: אי לבסוף קאי מייחי בניזירות אביו וניחא נמי אס לא הביא ב' שערות עד שלמור ימי
נזיר מייחי בניזיר אביו: אלא אי איתיה במציעי. אס אלא הביא ב' שערות ביום שהדירו אביו וטרו ימי נזירותו הביא ב'